

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt
EN HÖGRE RÄTTVISA

Copyright © Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt 2018
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03999-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Žrtve KOJE DAJEMO

Mikael Jort i Hans Rosenfelt

Prevela Anja Lalović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

PRVI DEO

13. OKTOBAR.

Sanjam te.
Gotovo svake noći otkako je sve počelo.
Šta bi pomislila kada bi znala?
Ono što radim.
Sigurno sve najgore.
Molila bi me da prestanem.
Bila si bolji čovek od mene.
Ali noćas si me molila da te spasem.
Da vas oboje spasem.
Nije bilo moguće.
Čak ni u snu.
Zato radim šta mogu.
I uradiću to ponovo.
Večeras.
Ona će biti peta.
Klara Valgren.

OKTOBAR JE SA SOBOM DONEO zimu.

Što se tiče vremena, bila je to čudna godina.

Proleće nije zapravo počelo pre kasnog maja. Sneg je padao i po belim kapama studenata na tradicionalnoj i veoma posećenoj proslavi Valpurgijske noći i po znatno praznijim prvomajskim vozovima sutradan. Dolazak leta otegao se sve do kraja juna, temperatura je prvi put prešla 20 stepeni tek nedelju dana nakon Ivanjdana, ali se, sa druge strane, vrućina zadržala do sredine septembra.

Jeseni kao da nije ni bilo.

A 8. oktobra ponovo je došao trenutak. Tanki beli pokrivač, fin poput praha, dočekaio je stanovnike Upsale kada su tog jutra podigli roletne. Jedva više od četiri meseca bez snega naravno da je dalo vetar u leđa onima koji osporavaju klimatske promene.

„*Ne deluje kao da se Zemlja sve više zagreva, ako mene pitaš.*“

Niko te nije pitao, htela je da kaže Klara svaki put kada bi čula tu izlizanu frazu i videla samozadovoljni osmeh koji bi uvek usledio.

Klimatske promene su i te kako realne.

Klara je bila sigurna u to zbog tri godine koje je provela u Lundu studirajući zaštitu životne sredine i magistrature iz održivog razvoja koju je radila u rodnoj Upsali. Godine istraživanja širom sveta jasno su ukazivale na to, bez obzira na ono što se dalo videti kroz kuhinjski prozor u oktobru.

Ipak je veoma hladno, pomislila je kada je nekoliko minuta pre devet uveče izašla iz učionice u kojoj su se održavali kursevi i zakopčala isuviše tanki kaput. Kao i obično, ostala je duže da skloni i pospremi nakon što su svi polaznici kursa otišli.

Tapaciranje nameštaja.

18.30 – 20.30 od 15. septembra.

Devet predavanja.

Te večeri sastali su se peti put. Klara je uživala u tome da vidi koliko je ko napredovao. Volela je da drži ovakve kurseve.

Radila je to već četvrtu godinu.

Još jednom je proverila da li je zaključala vrata za sobom, pre nego što se uputila Estra Ogatanom. Zbog hladnoće je ubrzala korak. Zazvonio joj je telefon i ona se javila, iznenađeno se osmehnuvši:

„Zdravo, dušo! Zašto ne spavaš?“

„Kad dolaziš kući?“, začu se Viktorov umorni glas. Zamislila ga je kako sedi na kauču u svojoj *spajdermen* pidžami, opranih zuba, čupave kose, jedva držeći oči otvorene.

„Krenula sam ka autu, dakle za petnaest-dvadeset minuta. Da li si hteo nešto određeno?“

„Rana.“

Njen sin je prethodne nedelje, pre nego što je pao sneg, na školskom takmičenju iz orijentacije natrčao na nekakav komad zardaloga gvožđa

koji je ležao bačen u šumi i rasekao list na nozi. Imao je pet kopči. Svake večeri rana je morala da se previja.

„Zar ne može tata da te previje?“

„Ti to bolje radiš.“

Klara tiho uzdahnu. Lepo je osećati se voljeno i potrebno, ali ona i Zak delili su roditeljsko odsustvo te je on tokom čitavog sinovljevog odrastanja bio prisutan isto koliko i ona, ponekad čak i više, a ipak, kad se radilo o... zapravo, gotovo svemu, Viktor je tražio mamu. Videlo se da Zaku pomalo smeta da uvek bude na drugom mestu.

„Ali ja nisam kod kuće, a ti moraš na spavanje“, reče skrenuvši u Ongkvarnsgatan.

„Ali šta je sa ranom?“

„Neka ti tata pomogne pa onda idi u krevet, a ako budeš budan kada dođem i ako bude potrebe, ja ću je ponovo previti.“

Predlog je dočekan tišinom, kao da je osmogodišnjak pokušavao da shvati da li mama na neki način pokušava da ga prevari.

„Može li tako?“

„U redu...“

„Odlično. Ljubim te. Vidimo se sutra.“

Prekinula je vezu i vratila telefon u džep. Zadržala je ruku unutra. Bilo je zaista hladno.

Je li ispravno postupila?

Ako Viktor bude budan kada ona stigne kući i ona mu ponovo previje ranu, nije li to potvrda da Zak to ne ume da uradi tako dobro kao ona? Je li trebalo da bude stroža? Da kaže da će tata promeniti zavoj i da treba da ide u krevet. Tačka.

Da ne pruža nikakav izbor.

Da odbije da je ponovo previje.

Verovatno.

U najboljem slučaju, Viktor će već spavati kada ona stigne kući, pa će na taj način izbeći problem, pomisli i skrenu na parking.

U četvrtastom dvorištu bilo je šest parking-mesta. Dva su pripadala obrazovnom savezu Studijefremjandet. Njen plavi *polo*, parkiran u najdaljem uglu, jedini se i dalje nalazio tamo.

Klara zastade.

Bilo je mračno.

Mračnije nego obično.

Sve zgrade unaokolo bile su kancelarijski prostori i udruženja, zamračeni u ovo doba. Tako je bilo i inače, ali danas su i obe svjetiljke na fasadi bile ugašene. Klara nije znala gde su prekidači, ali je pretpostavila da ih je neko slučajno isključio.

Dok se približavala autu, a oči joj se navikavale na mrak, shvatila je da to ipak nije slučaj. Ispod armature zida, blizu njenog auta, bilo je krhotina.

Neko je razbio svjetiljku.

Ili se nekako otkaçila i razbila o zemlju? A nakon što su obe slomljene, neko je očito uživao u tome da ih potpuno smrska. Iako je Klara sebe i dalje smatrala mladom, pomisli kako je to *sigurno neka omladina*. Možda je samo priželjkivala da tako bude. Da vandalizam i drugo neprikladno ponašanje sa sobom nose određenu dozu nezrelosti. Ono što se pak dalo primetiti u društvu jasno je pokazivalo da to nije slučaj.

Izvadila je ključ od auta iz džepa. *Polo* dvaput blesnu, a retrovizori se otvoriše uz tiho zujanje. Tek što je htela da spusti ruku na sigurno ledenu kvaku, oslušnu i obuze je nelagoda.

Tihi koraci iza nje.

Nije bila sama.

Na trenutak u retrovizoru vide crnu senku.

Nejasnu. Veliku. U neposrednoj blizini.

Ne razmišljajući, ona iskorači u stranu u isto vreme se okrenuvši. Umesto da joj se približi s leđa, mračna senka se nađe naspram nje kraj automobila. Stigla je samo da primeti crnu kapuljaču i pokriveno lice pre nego što je iznenadi zvuk, glasan i prodoran.

Poput alarma.

Klari je trebalo nekoliko trenutaka da shvati da je to njen vrisak. Činilo se kao da je jačina njenog glasa navela figuru ispred nje da se malo povuče. To joj uli snagu.

Nije joj bilo ni na kraj pameti da pokuša da pobegne ili otrçi odatle.

Brañiće se.

Po svaku cenu.

U podsvesti joj sinu kako je negde čula da pri potencijalnom napadu treba pružiti što veći otpor, pa tako i postupi. Udarala je i štitirala. Mahala

rukama i nogama. Nasrtala na napadača. Snažno. Iznova i iznova. Slep o i razjareno. Sve vreme je vrištala.

Klara nije znala koliko je sve trajalo, verovatno nekoliko sekundi, premda se činilo mnogo duže, pre nego što je videla kako se napadač udaljava nekoliko koraka i trči prema ulazu, a zatim levo prema Ongkvarnsgatanu.

Ona ostade da stoji. Disala je isprekidano i s mukom. Imala je vremena samo da pomisli kako je vrištanjem sigurno povredila nešto u grlu, pre nego što je sva snaga napusti i ona pade na zemlju, jedva osećajući hladnoću i vlagu koja joj odmah prodre kroz pantalone. Disanje pređe u tiho roptanje. Zurila je uprazno. Pogled joj uhvati duguljasti predmet na asfaltu pored automobila.

Špric pun nekakve tečnosti.

Zaspaće.

Zaspaće i neko će je silovati.

Baš kao i Idu.

DA LI JOJ NEDOSTAJE RIKSMORD?

Vanja je sebi često postavljala to pitanje. To je bio slučaj i sada dok je spremala čaj u malom dvosobnom stanu, koji je uzela u podnajam* od kolege iz Upsale. Za početak, to je bilo na godinu dana, dok on u saradnji sa EU radi na suzbijanju trgovine ljudima u Hagu. U ta 52 kvadrata, na prvi pogled nije bilo nijednog komada nameštaja ili predmeta kojim bi ona lično opremila ili ukrasila stan, osim možda televizora od 75 inča, koji je zauzimao čitav zid naspram izlisanog kauča od crne kože. Ali tako je kad iznajmljuješ namešten stan. Vanja je mogla to da izdrži godinu dana. Ukoliko ostane duže, naći će nešto drugo. Nešto svoje.

---

* Uzeti u podnajam (šv. *att hyra i andra hand*) podrazumeva iznajmljivanje stana od zakupca, a ne direktno od vlasnika. Ovakvo iznajmljivanje u Švedskoj je regulisano zakonom. (Prim. prev.)

Zapitala se da li joj nedostaje Riksmord dok je iz šolje sa nekakvim motivom iz *Ratova zvezda* vadila kesicu čaja i bacala je u sudoperu.

Nije joj nedostajalo sâmo odeljenje ili posao kao takav; ono što je radila u Upsali bilo je jednako zanimljivo. Ali nedostajale su joj kolege. Sada, kada je nekoliko meseci provela bez njih, uvidela je da su joj oni bili više prijatelji nego kolege. Možda su joj bili i jedini prijatelji.

Osim Sebastijana.

On joj nije bio prijatelj.

Otvorila je frižider, sipala mleko u šolju i odnela je u malu dnevnu sobu, gde je njen kompjuter stajao otvoren na stočiću od dimljenog stakla iz *Ikee*.

Obećala je Torkelu da će se vratiti.

Kada stvari malo dovede u red.

Šta je to značilo?

I dalje nije bila u kontaktu sa Anom, u tom pogledu se ništa nije promenilo. Majka ju je lagala čitavog života, a kada je istina konačno izašla na videlo, ponovo ju je izdala tako što je stupila u kontakt sa Sebastijanom bez njenog znanja i, još gore, spavala s njim.

Nekoliko puta čula se s Valdemarom. Bili su to kratki bezlični razgovori o selidbi, novom gradu i novim kolegama. Nije je posećivao. Uprkos tome što je ostavio Anu kako bi popravio njihov odnos i uprkos tome što joj je bio tata tokom čitavog odrastanja, neko ko joj je bio najbliži i koga je najviše volela, nisu uspeli da se vrate jedno drugom.

To ju je bolelo.

Ljutilo.

Sebastijan je uspeo da uništi jednu od retkih stvari koje su joj u životu nešto zaista značile. Možda će u svojim novim ulogama ona i Valdemar ponovo uspeti da se zbliže, ali zaključila je da otvorena istraga o proneveri i njegov pokušaj samoubistva zasad tome stoje na putu.

Kakva zbrka.

Čitav njen život.

Daleko, daleko od sređenog.

Jedino što je zaista bilo dobro bili su ona i Džonatan. Bila je stvarno srećna. Odmor koji je počeo u Kopenhagenu, a koji ih je dalje odveo u još pet zemalja širom Evrope, u potpunosti je ispunio njena očekivanja.

On je isprva osećao nekakav nemir, jer je mislio da je njoj jednostavno potrebno da pored sebe ima nekoga, a ne nužno njega, ali je taj osećaj bio neosnovan i zato se nije dugo zadržao. Nakon leta pričao je o njihovoj zajedničkoj budućnosti kao o nečemu što se sâmo po sebi podrazumeva. Nije bio oduševljen kada se preselila u Upsalu, ali bili su udaljeni samo 40 minuta vozom, a Vanja je dolazila kući u Stokholm kad god je mogla. Dok je bila tamo, živela je kod njega, a svoj stan u Sandhamngatanu dala je u podnajam.

Dakle, sa Džonatanom je sve bilo u redu, a Sebastijana nije videla otkako ju je pre više od tri meseca ostavio u garaži Hotela *Voterfront*. Znala je da je povređen u ludačkoj vožnji s bombom. Ursula joj je rekla da je slomio nekoliko rebara i ruku, ali nije znala ništa više od toga.

Nije ni želela da zna.

Što manje Sebastijana Bergmana u njenom životu, to bolje.

Smatrala je da isto važi i za živote drugih ljudi.

Zato je prestala da razmišlja o njemu, sela na kauč i, srčući vreli napitak, vratila se odštampanom policijskom izveštaju o Teres Andešon.

Žrtva napušta zabavu u Molngatanu 23 malo pre pola dva u jutro 4. oktobra i odlučila je da se krene kući, u Almkvistgatan, samo nekoliko kilometra odatle. Prešla je preko trga Liljefoš, a kada je prolazila pored škole Liljefoš čula je kako se približuju koraci, a zatim je neko zgrabio sleđa i osetila je ubadanje na vratu.

Vanja je znala da ne može očekivati da svi izveštaji budu napisani besprekornim švedskim jezikom. Bila je sigurna da su takvi izveštaji retki, ali ovaj je zaista predstavljao izazov. Bacila je pogled na potpis kako bi videla ko ga je napisao. Pripravnik Oskar Apelgren. Dakle, još je bio na školovanju, ali s obzirom na to da na Policijskoj akademiji ne postoji predmet švedski jezik, nije bilo mnogo izgleda da će napredovati. Ona duboko uzdahnu i nastavi.

Posle toga ničega se ne seća dok se nije probudila ležeći na zemlji u žbunju pored puta. Haljina joj pocepana, hulahopke isečene, a

žrtva ima nekakvu vreću preko glave. Žrtva ustaje i odlazi do Vaksalgatana gde urla u pomoć. Tad je oko pola tri.

Policija je pozvana u bolnicu, a lekarski pregledi pokazuju krvarenje u predelu vagine usled penetracije i tragove sperme. Test krvi pokazuje tragove flunitrazepama* u krvi.

Vanja zatvori mešavinu gramatičkih grešaka i govornog jezika, uze šolju čaja i nasloni se.

Silovanje na otvorenom.

Ovakva silovanja činila su samo mali deo ukupnog broja silovanja prijavljenih svake godine. Žrtva i počinitelac često su se poznavali, a napad bi se obično desio u gradu u kojem jedno od njih živi. Privlače veliku pažnju medija, pa deluje kao da su češća nego što zapravo jesu. Ipak, o onome što se dogodilo Teres nije se mnogo pisalo. Pisaće se više ukoliko se neko ozbiljno zainteresuje za tu priču.

Ona, naime, nije bila prva.

Vanja se ponovo nagnu napred, spusti šolju i podiže izveštaj Forenzičkog centra.

U njemu nije bilo mnogo informacija.

Otisci patika marke *vans*, model UA-SK8-Hi MTE, na zemlji u žbunju. DNK iz sperme. Počinitelac se nije nalazio ni u jednoj bazi podataka. Međutim, nalaz se poklapao sa nalazom muškarca koji je pre otprilike mesec dana počinio isti zločin.

Ida Ritala, 34 godine.

Napad na groblju Gamla 18. septembra.

Isti grad, isti modus operandi.

Počinitelac se prišunjavao iza leđa, ubrizgao sredstvo za uspavlivanje, navukao jutenu vreću preko žrtvine glave i počinio zločin dok je žrtva bila bez svesti.

Zazvoni joj telefon i ona baci pogled na ekran.

Njena nova šefica. Ane Li Ulander.

---

* Lek iz grupe benzodijazepina, srednje brzine dejstva, koji se koristi kao hipnotik, sedativ, anti-convulsant, antioksidolitik i miorelaksant. (Prim. prev.)

Već je bilo skoro pola deset. To je značilo da stiže još posla. Vanja podiže slušalicu.

„Zdravo, kaži.“

Razgovor jedva da je trajao pola minuta pre nego što je Vanja zatvorila laptop, ustala i izašla iz stana. Ukoliko je ranije postojala sumnja da je u pitanju serijski silovatelj, sada je više nije bilo.

Imali su treću žrtvu.

KLARA JE SEDELA SKLUPČANA NA kauču. Smrzavala se uprkos tome što je na sebi imala tri sloja odeće i bila umotana u ćebe. Nije mogla da se zagreje. Kao da ju je hladnoća iz mračnog dvorišta poput druge kože dopratila kući. Držala je šolju čaja obema rukama i gledala u ženu koja je sedela na drugom kraju kauča, blago okrenuta napred, s beležnicom u rukama.

Ane Li Ulander. Inspektorica.

Klara pomisli kako više liči na uspešnu advokaticu iz neke američke serije, u jednostavnoj, dobro skrojenoj ali sigurno skupoj crvenoj haljini, s tamnom kosom do ramena i frizurom koja je delovala svakodnevno i prirodno, iako je Klara znala da nije ni jedno ni drugo.

„Crna odeća, podignuta kapuljača i nešto što mu je skrivalo lice. Sećate li se još nečega u vezi s njim?“

Klara srete njen saosećajni pogled i odmahnu glavom.

„Imate li predstavu koliko je bio visok?“

Klara malo razmisli. Iako je bila sigurna da nikada neće zaboraviti ono što se desilo, da je to u njoj zauvek ostalo urezano, sećanja su joj bila veoma nejasna i nepovezana. Kao da se njen mozak trudio da je zaštititi tako što joj nije dozvoljavao da se svega jasno seti.

„Ne znam. Viši od mene.“

„A koliko ste vi visoki?“

„Metar šezdeset osam.“

Ane Li je zapisala najnovije informacije koje joj je Klara dala u vezi sa onim što se dogodilo u dvorištu. Čim Vanja dođe, otići će na mesto zločina. Karlos je već bio tamo, ali, iako je on bio dobar, nisu sebi mogli priuštiti ni najmanju grešku. Tri napada u toku mesec dana. Veoma opasan čovek harao je njenim ulicama.

„Probudio se kada sam došla kući“, prošapta Klara. Ane Li podiže pogled s beležnice i vide da Klara gleda prema kuhinji, u kojoj je za stolom sedeo čovek i u krilu držao dečaka u *spajdermen* pidžami. Čovek je dečaku, koji se očito borio da ostane budan, tiho čitao knjigu, s vremena na vreme bacajući uznemireni pogled prema Klari. „Zaspao je, ali nas je sigurno čuo, sigurno je čuo da nešto nije u redu...“

„Želite li da ja razgovaram s njim?“

Klara skrenu pogled sa muža i sina na Ane Li.

„I šta da mu kažete?“

„Koliko on ima godina?“

„Osam.“

„Mogu reći da razgovaramo s vama jer ste nešto videli, a ne zato što vam se nešto desilo. Da ublažim dramu oko svega ovoga.“

„Zak je to već uradio. Rekao je da su se neki glupi odrasli potukli ispred škole i da sam se malo uplašila...“

Utom se začulo kako se ulazna vrata otvaraju, prestala je da govori i osetila kako se sva ukočila. Ane Li to primeti, pa je dodirnu rukom da je umiri.

„To je moja koleginica“, objasni. Klara se okrenu ka vratima dnevne sobe i pogledom isprati mladu devojkicu koja uđe i predstavi se kao Vanja Litner.

„Klara Valgren“, reče Klara kreštavim glasom. Bolelo ju je grlo. Bol se pogoršavao. Sigurno je nešto povredila. Možda je ipak trebalo da ode u bolnicu. Nije to učinila. Tada. Nakon što se to dogodilo. Jer se zapravo ništa i nije dogodilo.

Ili bar ne ono što je moglo da se dogodi.

Ponovo je zadrhtala. Otpila je gutljaj čaja. Topli napitak nije ublažio bol u grlu niti joj je pomogao da se zagreje, ali ga je svejedno pila. Pila je čaj od kamilice iz svoje šolje na kojoj je pisalo *Najbolja mama na svetu* i sedela na kauču nakon što se vratila sa kursa.

To je bilo uobičajeno.

Bilo je bezbedno.

Nova policajka skide jaknu i sede, upitavši je kako se oseća. Klara sleže ramenima. Nije znala. Misli su joj se rojile. Pošto u njenom sistemu više nije bilo adrenalina, bila je potpuno iscrpljena, ali je ipak imala osećaj da joj telo radi neverovatnom brzinom.

Ane Li ustade sa kauča i pruži Vanji svoju beležnicu.

„Moram da idem na mesto zločina, ali Vanja će preuzeti.“ Ona izvadi vizitkartu i spusti je na stočić. „Ukoliko vam zatreba pomoć, imate bilo kakvih pitanja ili želite da vas pregleda lekar, bilo šta, samo me pozovite.“

„Hvala.“

Ane Li ovlaš spusti ruku na Klarino rame. „Čujemo se kasnije“, rekla je Vanji i izašla iz sobe i stana. Klara je isprati pogledom. Pored vrata u hodniku visila je slika. Ona, Zak i Viktor prošle godine na Kritu. Na južnoj strani našli su malo selo po imenu Lutro. Do tamo nije bilo puta, moralo se ići čamcem. Oko pedeset kuća bilo je raspoređeno u polukrug duž bistre vode zaliva. Mali restorani i hoteli, nije bilo mnogo toga što je moglo da se radi osim kupanja, sunčanja i opuštanja.

Savršen odmor.

Savršen život.

Da li će ponovo moći to da doživi?

Ispod slike stajala je fotelja koju je ona presvukla. Dok joj je pogled klizio po cvetnom dezenu, sinu joj jedna misao. Isto je pomislila i onda, dok je sedela na zemlji, ali je to potom zaboravila.

„Da li se isto desilo i Idi?“

Vanja iznenađeno podiže pogled sa beležnice.

„Idi Ritale?“

Klara klimnu glavom.

„Da li joj se isto ovo desilo?“

„Poznajete je?“, upita Vanja umesto odgovora, odjednom zainteresovana. Ukoliko se dve žrtve poznaju, to u najboljem slučaju može ograničiti potragu za počiniocem. Sa druge strane, ne mora ništa da znači. Možda je čista slučajnost. Ali šta ako je on razbio svetiljke na fasadi i čekao da ona dođe? Premda nisu znali da li ih je počinilac razbio. Možda je samo video Klaru kako izlazi iz saveza Studijefremjandet, pratio je i video kako ulazi u mračno dvorište pa iskoristio priliku.

Ipak, poznavala je Idu Ritalu.

„Odakle je poznajete?“

„Nekada smo zajedno pevale u horu. Prijateljice smo.“ Klara začuta, ali činilo se kao da ima još nešto na umu. Vanja je čekala.

„Bar na *Fejsbuku*“, nastavi Klara, kada je razmislila o tome kakav je zapravo njihov odnos. „Ne viđamo se baš često...“

„Teres Andešon, poznajete li i nju?“, upita Vanja.

„Ne, ko je to?“

„Sličnih je godina kao vi, radi kao zdravstveni konsultant, stanuje u Almkvistgatanu, živi sa dečkom, Milanom Pavićem.“

Klara odmahnu glavom.

„Imam sliku.“

Vanja je imala običaj da u telefonu drži slike ljudi koji učestvuju u trenutnoj istrazi. Nije bila sigurna da li je to u potpunosti u skladu sa zakonima i propisima o čuvanju ličnih podataka, ali bilo je zgodno i pomagalo joj je u poslu, pa se zato nije posvetila tome da to u potpunosti istraži. Pronašla je sliku na kojoj je bila Teres i pokazala je Klari, koja, kratko bacivši pogled na nju, ponovo odmahnu glavom.

„Jeste li zato došle vas dve?“ Ona pokaza na mesto na kauču na kom je Ane Li ranije sedela. „Mislila sam da će doći neko, znate, neki običan policajac, ako i to. Zato što se stalno čuje kako nemate vremena i resursâ da istražite sve.“

Vanja suzbi glasan uzdah. Bila je umorna od toga što je poverenje u policiju svake godine sve više opadalo, a mišljenje da nemaju dovoljno resursa, da su neefikasni i u nekim slučajevima nesposobni bivalo je u javnosti sve zastupljenije. Iako je to, nažalost, bila istina.

„Nasilje je prioritet, ali da, ovde smo jer mislimo da je osoba koja je napala vas napala i druge žene u Upsali.“

„Kao Hagamanen.“

Ovog puta Vanja nije uspjela da suzbije uzdah. I sama je pomislila isto kada ju je Ane Li pozvala.

Hagamanen, osuđen za dva pokušaja ubistva, četiri silovanja i dva pokušaja silovanja, ali osumnjičen i za brojne druge napade širom Umea od 1998. do 2005. Sedam godina. Previše vremena pre nego što su ga zatvorili.

Previše žrtava.

Previše patnje.

Previše straha.

„Pronaći ćemo ga mnogo pre nego što postane kao Hagamanen.“ Nije bilo sumnje da Vanja to stvarno misli. Klara nije reagovala. Pustila je da joj pogled opet odluta prema kuhinji. Prema porodici.

„Da li ćemo uskoro završiti?“, upita. „Kasno je.“

„Možemo da završimo ukoliko se više ničega ne sećate.“

„Ne sećam se.“

„Ako se nečega setite, javite nam“, reče Vanja, ustade i uze jaknu.

I Klara ustade, ali ne krenu da isprati Vanju iz stana. Umesto toga, otišla je u kuhinju i bez reči podigla svog sina koji je bio u polusnu. On je zagrl i spusti nos na njen vrat. Zak ustade i nežno joj stavi ruku na leđa, pa se zaputiše u spavaću sobu.

Mala porodica.

Klara se zapitala da li će ikada ponovo biti umorna.

Da li će se usuditi da zatvori oči. Da se opusti.

U tom trenutku činilo joj se da neće.

KARLOS ROHAS STAJAO JE IZVAN trakom obeleženog područja i cupkao, drhteći od hladnoće, dok je posmatrao kako se forenzičari pažljivo kreću oko jedinog parkiranog automobila u dvorištu. Nakon što je primio poziv, dobro se obukao. Kapa, rukavice, šal, nekoliko slojeva ispod kaputa, čak je sa tavana spustio i toplije cipele.

Uprkos tome se smrzavao.

Kad bi čuli njegovo ime i videli njegovu tamnu kosu i boju kože, ljudi bi obično pomislili da se zbog toga što je Španac još nije privikao na severnu klimu. Ali nije bilo tako. Živeo je u Švedskoj čitavog života. Njegova majka upoznala je njegovog oca na odmoru u Malagi pre trideset osam godina i on se sa njom preselio u Švedsku, gde su se nastanili u Varbergu i dobili Karlosa i njegove dve sestre. Dakle, nije ga odrastanje

u sunčanoj Španiji sprečavalo da se privikne na hladnoću. Jednostavno je bio takav.

Ne samo zimi.

Stalno mu je bilo hladno.

Nekoliko puta protrljao je ruke u rukavicama i počeo da skakuće u mestu. To mu nije mnogo pomoglo.

Znao je da Ane Li dolazi i pre nego što ju je video. Tokom šest godina koliko je radio za nju, naučio je da prepozna zvuk njenih koraka. Uvek je imala cipele ili čizme sa štiklom.

Uvek je bila lepo obučena.

Jednostavno, klasično i skupo.

Njena odeća odisala je autoritetom.

I večeras je bilo tako. Nosila je crne čizme do kolena, crvenu haljinu koja je virila ispod crnog kaputa na dvoredno kopčanje iz butika *Houp* i šareni šal od jagnjeće vune oko vrata. Moda ih je oboje interesovala. Karlos nije razumeo ljude koji ne mare za modu. Odeća govori više o tome kakva je neko osoba nego što većina misli ili želi da prizna. To nema nikakve veze s novcem. Stil ne mora da košta. Jednostavno ga ili imaš ili nemaš. Njegova nova koleginica Vanja Litner, na primer, bila je dobra policajka i, iako možda nije imala najbolje socijalne veštine, bila je i dobra osoba, ali bilo je jasno da nedeljno ne provodi više od tri minuta razmišljajući o tome kakvu odeću će kupiti ili šta će obući.

„Je li ti hladno?“, upitala je Ane Li kad mu je prišla i videla kako je skupio ramena.

„Šta misliš?“

„Mislim da će ovo za tebe biti teška zima, tek je oktobar.“ Kratko mu se osmehnu pre nego što se okrenula prema sceni u dvorištu. „Šta smo pronašli dosad?“

„Tragove cipela, izgleda da su iste marke i veličine kao i na drugim mestima, ali ovog puta je ostavio i špric.“

„Možemo li uzeti otiske prstiju?“

„Videćemo.“

„Da li smo našli neku vreću?“

Karlos odmahnu glavom. Ane Li se osvrnu oko sebe i baci pogled duž ulice u oba smera.